

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

ANULŪ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Brisoari nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 197.

Joi 5 (17) Septemvre.

1885.

BrașovŪ, 4 (16) Septemvre 1885.

Manevrele militare în Slavonia s'au terminat. Maiestatea Sa a părăsit deja orașul Pozsega, a căruia ôspe a fost pentru câte-va zile. Patru întâia ôră monarchul a vizitat aceste ținuturi slavone dela fruntaria Bosniei și bucuria poporațiunei de a'lŷ vedé în mijloculŷ sêu n'a fost mică.

Autoritațile nu mai puțin ca și poporațiunea au pregătitŷ Maiestății Sale cea mai strălucită primire. Numeroșe deputațiuni din tôte părțile Croato-Slavoniei au alergatŷ la Pozsega spre a aduce tronului omagieile lorŷ.

Intre aceste deputațiuni a jucatŷ de astădată unŷ rolŷ deosebitŷ marea deputațiune de patru sute de inși, ce au venitŷ din Bosnia și Herțegovina sub conducerea generalului de cavaleriă br. Appel spre a depune asigurările lorŷ de fidelitate la picioarele tronului.

Se vorbea în ajunulŷ manevrelorŷ, că acêsta grandioșă deputațiune va așterne Maiestății sale o petițiune pentru anecsiunea Bosniei și a Herțegovinei la Austro-Ungaria. Șeirea acêsta nu s'a adevăritŷ, cu tôte astea însă este generală părerea, că manifestarea dela Pozsega este a se considera ca o întroducere a acțiunei diplomatice, ce va avé de scopŷ anecsiunea.

În sensulŷ acesta se esplică și promisiunea ca dat'ô monarchulŷ numitei deputațiuni, că în anulŷ viitorŷ va visita țerile ocupate și se crede că înaltei visite va trebui să premérgă definitivă anecsiune.

Nu mai puțină importanță este de a i se atribui și primirei celorlalte numeroșe deputațiuni din Croato-Slavonia. Maiestatea Sa a fostŷ salutatŷ pretutindenŷ cu strigări entusiastice de „Zivio“ și tôte deputațiunile croate i s'au adresatŷ în limba croată, ér Maiestatea Sa nu le-a răspunsŷ, cum au așteptatŷ șovinistii din Pesta, în limba maghiară, ci în limba germană.

În suita Maiestății Sale se aflau și ministrulŷ-șefedinte Tisza cu ministrulŷ croatŷ Bedecovich și fiind-că aceștia au fostŷ de față la primirea deputațiunilorŷ foile unguresci și-au datŷ o înțință de a interpreta răspunsurile date de capulŷ statului deputațiunilorŷ croate în favoarea politicei guvernului ungurescŷ.

De astădată însă munca oficioșilorŷ ungurŷ s'a scôte din cuvintele maiestaticice o dăscălire a Croaților pentru atitudinea lorŷ politică față cu Ungaria a rămasŷ fără vr'unŷ rezultatŷ satisfăcătorŷ. De pildă, ce se pôte deduce în favoarea șovinistilorŷ din cuvintele ce le-a adresatŷ monarchulŷ cardinalului Mihalovici, care a condusŷ clerulŷ catolicŷ, ca „clerulŷ să considere de a sa problemă cultivarea religiosității, a adevăratei morale și a pacinicei concordie?“

Este în adevărŷ ridiculŷ a ceti în articuliilorŷ din Pesta că cuvintele din urmă n'au fostŷ adresate cardinalului, care e unŷ bunŷ „patriotŷ“, ci episcopului agitatorŷ Strossmayer, care stă la spatele lui.

Asemenea este ciudatŷ a vedé cu ce bucură copilărescă se citéză de aceleași foi răspunsulŷ datŷ deputațiunei comitatelorŷ și districtelorŷ conduse de Banulŷ, în care Maiestatea Sa a dîșŷ „că fosta graniță s'a unitŷ cu țerile corônei ungurescŷ.“

Amŷ vrea să scimŷ cum putea să vorbescă altfelŷ Domnitorulŷ constituționalŷ? Este straniă încercarea de-a interpreta cuvintele acestea ca o condamnare din partea corônei a nisuințelorŷ de autonomiă și de independență croate.

În orice casŷ trebuie ca popularitatea guvernului ungurescŷ în Croația să fiă cu desăvêșire sdruncinată, decă cei din Peșta vorŷ să și susțină autoritatea față cu Croații cu ajutorulŷ interpretării forțate a cuvintelorŷ rostite de Maiestatea Sa la priimirea deputațiunilorŷ în Pozsega.

Suntemŷ siguri, că Domnitorulŷ n'a fostŷ niciodată în dubiu despre sentimentele de fidelitate ale Croaților; altă și multŷ mai gravă este însă cestiunea, dacă declararea ce a șoptit'ô d-lŷ Tisza corônei, că guvernulŷ ungurescŷ îngrijeșce cu bunăvoință pentru binele Croației, va află sêu nu creșmêntă la poporațiunea croato-slavonă.

Cine e nepatriotŷ și cine agitéză?

Deva, Septemvre 1885.

Țiarele maghiare, fără excepțiune, se nisuescŷ din rêsputeri, a creă o opiniune publică separată maghiară, după care ađi în patria nôstră, numai acela pôte fi consideratŷ de bunŷ patriotŷ, care profeséză necondiționatŷ principiile politice, ce le profeséză ele, — ca și cum conceptulŷ și principiile patriotismului s'arŷ fi inventatŷ numai de cătră Maghiari și ca și cum patriotismulŷ ar fi monopolŷ exclusiv numai alŷ Maghiarilorŷ.

De aici apoi suspiționările cele mai mărșave și ridicule totodată, contra tuturorŷ aceloră, cari au alte păreri despre adevărulŷ înțelesŷ alŷ patriotismului, de aici aerulŷ ridiculŷ, ce și'lŷ dau foile maghiare, față cu tôte lumea, pe care își inchipuescŷ a o fi cuceritŷ de multŷ, de aici presiunea, ce se exercită cu-o ușurință condamnabilă asupra tuturorŷ Maghiarilorŷ, fire-arŷ aceia chiar cei mai moderați sêu concilianți.

Unŷ felŷ de deliriu a cuprinsŷ ađi pe cei ce arŷ fi chiămați a lumina și a feri de urmări rele pe Maghiari, încâtŷ esaltarea și orbia i-au împinsŷ până la cele mai extreme propunerŷ nejuste și pretensiuni absurde, ba chiar criminale.

Ei bine, și pentru cê tôte aceste? A ajunsŷ ôre patria nôstră deja în așa mare pericolŷ, încâtŷ numai Maghiarii și țiaristii maghiari o mai potŷ mênțui?

Sêrmană țéră! Până când falșii și nesocotiții patrioți vorŷ mai lua numele têu, nepedepsiți, indeșertŷ? Ce ôre amŷ pécăuitŷ noi cei ce de seculŷ amŷ vêrsatŷ sângele nostru pentru mărirea și gloria ta?!

Puterea de statŷ, viața și averea nôstră este tôte în mâna rassei maghiare, și ce ironiă a sorții, totŷ ei suntŷ aceia, cari strigă ca din gura șerpelui, că țera e în pericolŷ și trebuie să se recurgă la represalii.

S'au adusŷ o mulțime de legi, cari de cari mai aspre, pentru a sugruma la momentŷ ori-ce mișcare neertată, și de când s'au adusŷ nu s'au pututŷ aplica în contra nimêrui cu dreptŷ. Și cu tôte aceste, țiaristica maghiară și de țiaristii strigă, că țera e plină de nepatrioți, cari nu facŷ alta decătŷ, că mereu agitéză.

Și cine suntŷ acei pécăoși necunoscuți? Țiarele maghiare i-au descoperitŷ în ômenii cu carte ai naționalitățilorŷ, în specialŷ în inteligința independentă a Romanilorŷ și a Sașilorŷ din Transilvania. Și care este pécatulŷ lorŷ? Că nu vorŷ a profesă politica țiaristilorŷ maghiari și nu vrêu să se facă Maghiari, după cum dorescŷ acești țiaristi — opinunea infalibilă a marelui statŷ maghiarŷ!

Se pôte că acestŷ pécăț grozavŷ este neiertatŷ — dar în fine este o întrebare forțe mare, că ôre au Maghiarii puterea, ca să ne pôtă deslega de aceluș teribilŷ pécăț? Până a afla cu sigurŷ acêsta, să trecemŷ din față scenei și să ne vêrimŷ nițelŷ printre culise, da decă vomŷ afla pe acolo cine suntŷ nepatrioți și cine suntŷ cei ce agitéză.

Străbătândŷ printre câte-va stânce de hârtiă, apoi

dândŷ la o parte câteva perdele, mai tragêndŷ și masca de pe față unuia și altuia dintre actorii mai guraticŷ, ne convingemŷ, că cele de pe scenă suntŷ numai pentru „ochii lumii“, pe când starea adevărată a lucrului și purulŷ adevêrŷ suntŷ cele de după culise și de sub masca cea pocită.

Acêsta făcêndŷ, trebuie să ne convingemŷ că nu aceia suntŷ patrioții cei adevărați, cari se laudă pe sine, până facŷ spume la gură, și pretindŷ că numai ei suntŷ patrioți adevărați, ci cari se potŷ constata de patrioți după faptele lorŷ; mai departe, că nu aceia agitéză, cari nu adoptă principiile și politica țiaristilorŷ maghiari, ci însăși țiarele maghiare, cari de unŷ timpŷ parŷ a fi uitatŷ orŷ și ce principiu de dreptŷ, de echitate, de prudență și de bună cuviință.

Nu ômenii cu carte ai naționalitățilorŷ și în specialŷ nu ai Romanilorŷ și ai Sașilorŷ din Transilvania, ci alții suntŷ nepatrioți și alții cari în adevêrŷ agitéză.

Nepatrioți și agitatori prin faptele lorŷ suntŷ: Acei ministri constituționali, cari dau capului statului informațiuni mincinoșe și cari consiliéză rêu tronulŷ, făcêndŷ-lŷ se nu vedă legiunile de nenorociri în țéră.

Nepatriotŷ și agitatorŷ este aceluș ministru, care prin totŷ felulŷ de presiuni despôia pe mulți alegători de libertatea de a-și da votulŷ după placŷ și prin urmare pe asemenea căli și cu asemenea mijloce își crează majoritate în parlamentŷ, unde deși afectéză liberalismulŷ, nu pôte stôrce aplause, decătŷ numai când amenință naționalitățile.

Nepatrioți suntŷ toți acei ministri, cari în resortulŷ lorŷ nu facŷ decătŷ că pe conta naționalitățilorŷ vêrsă averea țerii totŷ numai spre scopuri de desnaționalizare sêu în folosulŷ exclusivŷ alŷ rassei lorŷ; cari ruinéză comerțulŷ și industria; cari în locŷ de a cultiva și a sprigini adevărata instrucțiune publică, nutrescŷ vrajba între naționalitățile și confesiunile din țéră, și le destragŷ ajutoarele și punŷ pedeci desvôltărei și înmulțirei școlilorŷ nemaghiare; cari pe têrêmulŷ justiției suntŷ dîlnicŷ plesniți în față, cu exemple vii despre starea tristă și ruinătoare administrațiunei și justiției, și n'au curagiulŷ a da o directivă și a vindeca relele la timpŷ, ci lasă ca justiția se fie destrăbălată ca locuitorii țerei să se pôtă plânge cu dreptŷ că justiția în țéră e mai rea, ca în cele mai inapoiate state; cari la interpelări bine voitore răspundŷ cu sofisme și neadevăruri și cari prin ordinațiunile lorŷ calcă în picioare legile esistente; cari ordonă persecutarea unorŷ rele inchipuite, pe când de altă parte se facŷ a nu ađi și a nu vedé abuzurile și fărădelegile ce li se aducŷ la cunoștință, ba protegéză și naintéză de aceia pe cari ar trebui să-i persecute și persecută pe aceia, de cari țera intru adevêrŷ are trebuință.

Nepatrioți și agitatori suntŷ acei ministri constituționali, cari fără să aibă date positive, au obrazulŷ a infera în parlamentŷ, și astfelŷ în față lumii, de nepatrioți și agitatori pe toți căli nu aderă la politica lorŷ.

Nepatrioți și agitatori suntŷ acei ministri mari de gură, cari lasă nepedepsite publicațiuni contra dinastiei, în alŷ cărei serviciu stau și de care îi legă onôrea și jurământulŷ, și cari nu urmărescŷ demonstrațiuni anti-dinastice și cântece de rebeliune, cari în fine nu au curagiulŷ a regularisi pe cei de unŷ sânge cu ei, ci numai în alții nevinovăți sciu să arunce cu petri.

Nepatrioți și agitatori suntŷ acei deputați, cari și-au câștigatŷ mandatulŷ prin corupțiuni de bani, prin presiuni și prin programe de cari nu s'au ținutŷ, cari nu au curagiulŷ a spune adevêrulŷ și tôte fericirea li e banulŷ și luxulŷ, cari n'au tãria de sufletŷ a-și ridica vocea în parlamentŷ și a țice guvernului și conaționalilorŷ sêi, că au mersŷ prea departe, că nu facŷ bine și că ceea ce facŷ nu se unescă nicŷ cu principiile parlamentarismului și ale liberalismului nicŷ cu adevêratele interese ale existenței statului, ci tacŷ la nedreptăți și ca să nu fiă huiduiți, aplaudă pe șovinistii, ca apoi eșindŷ afară, să țică cătră prietini: „așa e lumea,“ e rêu și țera merge spre ruină, dêr ei n'ô potŷ ținea în locŷ!

Nepatriotice suntŷ acele reprezentanțe comitatense cari voléză adrese de aderință esilațilorŷ și rebelilorŷ, cari sugrumă libertatea cuvêntului și în mânia dreptului

celui mai necontestabil eschidă din sinul lor sub pre-texte de nimic pe membrii nemaghiari cari, sunt in-comozi.

Nepatrioți sunt acei fișpani, cari terorizează muni-cipii întregi și a căror activitate constă din denunțări și raporturi mincinoase, cari promit toate și nu implinesc nimic și cari sunt surzi și orbi, când li se descoperă abuzuri și fără-de-legi.

Nepatrioți și agitatori sunt toți acei vicespani, cari nu lucrăză mai nimic și astfel sub jurisdicțiunea lor solgăbirerii, ajutorii lor, notarii și juđii comunale facă ce voiesc și sunt de capul lor, până ajunge comita-tul la sapă de lemn.

Nepatrioți și agitatori sunt toți acei inspectorii sco-lari, cari prin aplicarea unor învățatori anume dresați, facă vrajbă prin comunele mestecate, facă gheșfurii cu ridicarea școlilor și seducă opiniunea publică prin rela-tări false și mincinoase, cari persecută pe învățatorii și școlile de altă limbă și nu știu alta decât a de-nuncia.

Nepatrioți sunt toți acei archierei, profesorii de universitate și de școle, preoți, literați și academici, cari în loc de a propaga toleranță, iubire reciprocă, studiu serios, morala adevărată, — facă politică de rassă, se mestecă în luptele politice militante și cu patriotismul și liberalismul pe buze, invenineză inimii june ale tine-rimei, sprijinesc și propagă idei fanatice și conducă cete de desnaționalisători.

Nepatrioți și agitatori sunt acei președinți și juđi de tribunale, cari în loc să se ocupe de ju-risprudență și se aducă sentențe imparțiale, se facă cor-țeși la alegeri de deputați, corumpă pe alegători cu bani facă geșfurii cu cele ale justiției, se pun în frunte la toate mișcămintele politice, falsifică documente istorice, se ocupă cu arangieri de teatre și concerte, — ér actele și procesele zac în praf cu anii, séu ajungă a fi resol-vite de mână și capete inapabile; cari în loc de jude-cători imparțiali, sunt politici fanatici; cari în loc să studieze limba acelora, cărora ua a le face dreptate se ocupă cu poesii revoluționare și cetescă cărți anti-dinastice.

Nepatrioți sunt acei procurori, cari ascunși la spatele altora facă pe cămătarii; cari știu să bage în închisore un sat întreg în cap de érnă, pentru că un surugiu nemeșesc a mâncat o lécă de bătaia mer-itată; cari știu să acuse teribil pe hoțul, care a furat o găscă séu un purcel, dér găsesc o mulțime de motive ușurătoare pentru cei ce au delapidat mii; cari își lucră moșia cu robii; cari ordonează cassarea praporilor sântite din biserică; cari în cărturarii români și sași védă numai nepatrioți și agitatori, fără ca să fi putut dovedi pe vr'unul de când au ajuns la pita de procuror; cari ađi te acasă cu cele mai teribile crime și mâne își vin la casă, ca să-ți poftescă mulți ani.

Nepatrioți și agitatori sunt acei țiaristi, cari in-formeză fals publicul și ale căror comunicate nu sunt pentru a lumina și a combate obiectiv relele, ci a stérni ură și dispreț contra contrariilor opiniunii lor.

Nepatrioți și agitatori sunt acei funcționari, cari și astăzi stau în legături cu revoluționarii și cari pot nepedepsiți trimite adrese și daruri lui Kossuth.

Aceștia și alți nenumerați sunt nepatrioți și agi-tatorii, ér nu aceia, cari în toate timpurile, între toate im-prejurările au fost și sunt fideli țerei și tronului, cari cu munca și cu talentul lor, cu averea și cu sângele lor au stăruit și stăruiesc, ca dreptate și numai drep-tate să se facă fiecărui popor din țără; cari nu voiesc să asuprescă pe nimeni, nici să răpescă limba nimănui, dér nici nu vor suferi ca alții să le ia ceea ce le este mai scump pe astă lume, aceia cari protesteză în contra tuturor nedreptăților și fărădelegilor, recla-mându egala îndreptățire națională!

Cassiu.

SCIRILE ĐILEI.

Preasfinția Sa Episcopul Lugoșului Dr. Victor Mihaly de Apșa a luat deciziunea d'a întreprinde cătră finele lune curente o visitația canonică în distric-tul protopopescu al Jiului.

—0—

Cetim în »Kölz. Közl.« de Marț. „Cu oca-siunea introducerii noului rector al universității din Clușiu, fostul rector a dăscălit în discursul séu și pe junimea universitară română, carea — dise el — a fost condusă pe cărări »rătăcite.« Rectorul n'a uitat nici de »agitațiunile« conducătorilor, cari »seducă« această junime. Societatea »Julia«, cuiubul lor, fii spart și unul din președinții ei, Dr. Silași, a fost suspendat din postul séu. La cuvintele muștrătoare ale rectorului, tinerii universitari români au răspuns prin aceea, că sub conducerea și sub presiunea fostului ei președinte Dr. Silași și a vice-președintelui Dr. Aurel Isac au aranjat o cină lărmuitoare într'una din salele hotelului »Ungaria«. Fostă această o demonstrațiune în contra cuvintelor pronunțate de pe scaunul rectorului uni-

versitară? Au cântat acolo, în cor și solo, cântări valahe, au toastat nencetată acompaniându cu strigări sgomotoase pe fiecare vorbitor. Importanța acestei du-rerose demonstrațiunii stă în împrejurarea, că Dr. Silași, fost președinte al societății »Julia« și profesor uni-versitar, a vorbit și despre societatea »Julia« fiindă acompaniat de strigățile entusiastice ale junimei. Ne scandalizează acest fapt. Asemeni aparițiuni pot să răspundă la întrebarea, că de ce nu trăsesc în amicitia și în frățescă înțelegere studenții români cu cei unguri, precum cu toții dorim. — Noi șicem lui »Kol. Közl.«, că ar face bine dacă ar începe el să facă drum bunei înțelegeri ce șice că o dorește așa de mult, in-cetându d'a mai aduce astfel de notițe tendențioase despre tinerimea română și conducătorii ei și dându sfat fostului și prezentului rector al universității, să nu tórne ulei în foc dăscălind pe studenții români nevinovați, ci să dăscălescă mai bine pe studenții un-guri cari au provocat și provocă toate scandalele.

—0—

Notarul de cerc Juliu Găman din pretoriatul de jos al Mureșului a fost destituit din postul séu, înlocuindu-se cu un »patriot.« Ce-o fi greșit stăpă-nilor bietul notar?

—0—

Representanța orașului Sebeș a respins propu-nera inspectorului școlar, făcută la însărcinarea minist-rului, de-a contribui orașul la înființarea unei școle de stat. Representanța a motivat respingerea cu aceea, că starea financiară a orașului e rea și că nu e nece-sitate de școlă de stat, deoarece sunt acolo destule școle bune și încă una, în care limba de instrucțiune e cea nemaghiară.

—0—

Mâne Joi, elevii școlilor centrale române de aci vor face îndatinata excursiune în Poiană.

—0—

Comitetul reuniunii de maghiarizare ardelenă a scris concurs pentru ocuparea postului de casier al reuniunii. Toți câți și-au făcut nume prin . . . puu de gol, au cea mai bună ocașiune d'a se distinge din nou.

—0—

Dr. Popoviciu, medicul băilor Mahadia, a adresat țiarului »Pester Lloyd« dela 12 Septevre n. Nr. 150 o scrisore, în care afirmă că »Români se află foarte bine în Ungaria, că se miră de plângerile lor, că libertate ca în Ungaria nici nu s'a mai pomenit« ș. a. La acestea răspunde »L'Indépendance roumaine« șicend: »Ușor se poate înțelege purtarea d-rului Popovici, când se va ști, că și-a măritat feta sa după un bogat ungurescu. Cine se va mai îndoi, că el nu se află bine în Ungaria? Dr. Popovici ar face cu toate astea mai bine să se mărginescă a îngriji de bolnavii săi, decât să facă politică. Ar mai merge, când s'ar putea rezolva cestiunea naționalităților în Ungaria prin mijlocul că-torva pilule (hapuri) homeopatice.« »Răsboiul,« ocupându-se într'un articol de fond de această scrisore, șice: că »Ea caracterizează și pe scriitor și efectele mijlocelor ce întrebuințeză Ungurii contr nemului românesc. Dacă frații noștri de dincolo vor avé în sinul lor mulți patrioți de soiul d-rului Popovici, atunci să nu se mai plângă contra Ungurilor.«

—0—

Evreul Jantel Cahan din Entradam se crede că a fost omorât de evreii din aceea localitate, cărora uci-sul le luase tot geșful crășmăritului d'n mână.

—0—

»Telegraful român« comunică, că d-l Dr. Kállai Adolf, medic la băile din Karlsbad, a deschis 4 locuri pentru învățatorii bolnavi, cari au lipsă de folosirea acestor băi. Pacienților li se dă cuertiră gretuită, li se pun la dispoziția băile și medicamentele necesare. Se va îngriji mai departe, ca ei să capete și provisiă mai estină. Învățatorii vor avea a-și așterne cererile prin consistoriul nostru archidieceșan la ministrul de culte cu recomandarea inspectorului respectiv de școle. Se înțelege de sine, că testimoniul dela medic, încă e o condiția principală. Cererile la consistoriu se vor trimite în luna lui Iunie cu espresa observare, că pacien-tul în August séu Septevre voiesc să facă cură. Atragem atențiunea învățătorilor noștri asupra acestui favor.

—0—

Din Cernăuți se telegrafeză unei foi vieneze: »La 10 c. năvăliră 25 de Unguri din Ardeal pe teritorul de graniță dela Poiana-Stamp și puseră mână pe o moșă de 500 metri pătrați, ce aparține fondului relio-mar al Bucovinei. Guvernul țării, precum și minist-terul sunt incunoscințați despre acest incident. Gendarmeria a primită întărire spre a împedea alte năvăliri.«

—0—

»L'Indépendance roumaine« primise din Timișora (Banat) șicerea, că un transport de porci care venea din România a fost refusat la fruntaria. Un casu analog s'a întâmplat la Arad.

Necazurile noastre. Jăfuirea poporului.

Din Câmpia, 12 Septevre 1885.

II.

Să trecem mai departe.

Tot în comitatul Mureș-Turda un nu știu ce controlor de dare cu numele Boer, care cu »gura« se mărturisește a fi român și ca atare se viră între popor, se împretinesce, mănă, bea, se veselesce de pe spinarea lui cu lunile întregi, ér la fine-lu binecuvântat cu fulger și puciosă. Așa s'a incubat acest Boer d. e. în comuna românescă Băla unde, după cum sunt informați, a petrecut mai bine de trei luu și încă plângă o diurnă pare-mi-se de 2 fl. 50 cr. pe ț. A controlat mai înainte pe colectorul de dare care era român, l'a incurcat cât a putut mai bine, dar n'a reușit a-l pute învovăți decât pentru nescari neoc-recitați cu totul bagatele. Cu toate acestea d. Boer a petrecut în Băla un pătrar de an, mănca, bea, juca și se veselea, căci diurna lui era grasă, ér milă de popor nu avea. Și ce a făcut la fine? Pentru ca sta-tul să nu rămână păgubit — precum însuși s'ar fi es-primat — sub diverse preteste a esoperat asupra comunei româneș Băla o pedepsă în masă cam de 600 fl. v. a. Cunoscendă acum cât este de mare la noi criza de bani și câte greutăți legale și ilegale apăsă umerii bietului popor, nu putem rămâne nemișcați fata de prigonirile acestei comune, în care sub conducerea șicelă neobosita stăruință a bunului și zelosului séu preot Dănilă Rusu toemai acum se edifica și o biserică pom-poasă românescă totu numai pe conta și din bună-voința bietului popor.

Apoi acestea se continuă neincetat. Din Băla a trecut neinduratul controlor în altă comună româneșă, anume în Sănmărtin, unde a scoș din casă și moșă pre colectorul român cu femeea și patru pruni. i-a licitat totă averea mobilă, ér imobilul și l'a pus sub sechestru. Acasă s'ar fi urcat prețul unui car de fân chiar și prin licitațiune la cel mai puțin or 10 fl. v. a., dar d-l Boer nu s'a îndurat a face această, ci — pentru a mai mări speșele cu vecturatul — a dispus ca fânul nefericitului colector român să se ducă în Oșorheiu, unde i s'a licitat carul numai cu 1 fl. 50 cr., din cari d-l Boer subștrăgându-și speșele rezultă o batjocură, care face să le creșcă inima stă-pănilor săi. Prin această d. Boer își face două merite, căci de o parte despoe și calicesce pre bietul popor român, ér de alta el face un bun câștig Săculor din Oșorheiu.

După ce d. Boer își va fi terminat durerosul rol în comuna Sănmărtin, se va arunca asupra altor comune româneș, dar totu numai româneș, pentru că știut ne este, că comunele unguresc din acele părți sunt puternic înzestrate cu o speciă de infalibilitate ungurescă. Sărmanii de noi!

Intrebăm pre cei dela »Magyar Polgar« : nu cumva și d. Boer, care se mărturisește pre sine a fi magiar român este unul dintre cei »mulți, cari mănăcă pâinea statului, agiteză în contra statului, și cu toate acestea lasă să umble în drepta și stanga?»

Dar țeu ce să faci? Astăzi cam așa se câștigă pre la noi »meritele« pentru stat.

Câmpeniul.

O NOUĂ PACOSTE.

În adunarea generală ce a ținut-o societatea »Săchenyi« în Careii mari, comit. Sătmăru, contele Pista Karolyi a propusă impunerea unei dări de 1% asupra tuturor impozitelor directe ale comitatului pentru scopuri »culturale.« Numitul »patriot,« care a gășit ca cale să dispună de punga bieților contribuabili, și a întemeiat propunerea astfel:

»A sosit momentul, când nășințele naționale de cultură trebuiesc promovate cu toate puterile. Dar experiența ne învață, că numai puterile societății nu sunt în stare a învinge greutățile ce se ivesc și că nesuficiența mijlocelor nu permite a se ajunge o țintă mai mare. Dar nici chiar statul singur de sine nu are puterea d'a ajunge această țintă; de aceea statul și societatea trebuie să se sprijinescă reciproc. Procurarea mijlocelor materiale nu se mai poate basa pe abnegațiunea singuraticilor. Cu totă participarea generală, reuniunea de »cultură« atdeleană nu poate dispune anual de mai mult ca 10,000—15,000 fl., ceea ce considerându marele ei scop și întinderea cercului ei de acțiune pare ca o picătură în mare. Reuniunile de »cultură« din Șarăș și Sătmăr nu pot dispune de mai mult ca 1200 fl. respective 1500 fl., și de aceea nu-și pot ajunge în măsura dorită ținta propusă. Dar art. de lege IX. 1883 în § 3 dă comitatelor dreptul d'a impune chiar și o dare de 5% pentru scopuri administrative, de comunicați, cultură și binefaceri, de aceea comitatele pot cu totu dreptul să impună o dare de 1%. Propunerea sună:

1. Dorim crearea unei reuniuni a țării pentru

scopuri culturale și bucură amă conlucra la formarea ei, dar vrem să realizăm această asfelu, ca puterile societății în singuraticile jurisdicțiuni să s'aducă într-o legătură organică cu activitatea respectivă a puterii statului, ca prin sprijinul lor reciproc să dispară pedecile ce ni le pune în cale, cu o cutezanță fără exemplu, confesionalismul și ca prin controlul pretutindenea activă al puterilor societății să se facă imposibilă subminarea ideii de stat în patria noastră și lățirea sistematică a urei de rasă.

2. Să ne adresăm la publicul însușit al comitatului nostru, ca să se servescă de dreptul său legal cu privire la promovarea culturii ca cea mai vitală țintă a patriei și să hotărască impunerea unei dări de 1% pe cale legală. Totodată să stabiliscă și condițiile unei legături mai strinse ale supravegherii și controlului, ce rezultă din acest raport.

Va să dică care e cultura pentru care se impune noua pacoste? Lățirea ideii de stat maghiar, înălțarea pedecilor ce le pune confesionalismul în cale. Cu alte cuvinte, înmulțirea Maghiarilor și lățirea calvinismului. Altă durere n'au patrioții?

Brașov, 1 (13) Septembrie 1885.

De Redactor! Vineri în 16 (28) l. c. s'a ținut aici adunarea generală a cultivatorilor albinăritului conform programului publicat în Nr. de Lună-Marti 13 (25) Aug. al Gaz. Trans. Am așteptat a se face un raport despre această adunare din partea unuia dintre cei mai competenți, neintemplantându-se aceasta până acum, vă rog a primi din parte-mi câteva reflexiuni, într-o cântă adecă imi ajută memoria. Ședinței pentru desbaterile statorite prin program a premers esopșiția uneltor trebuinciose la cultura albinelor și a produselor acesteia.

Viul interes arătat din partea publicului către această întreprindere — până acum prea neglijată, s'a putut dovedi prin numeroși participanți, cari se aflau de față încă înainte de ora fixată pentru deschidere. Am putut număra până la 49 de indiviți, între cari și câteva femei, unii au venit din depărtări: Brețcu, ținutul Făgărașului ș. a.

Precis la ora 9 a. m. s'a deschis esopșiția solemnă prin demnul președinte al Reuniunii d-lu Ioh. Hubeș, parochiu la biserica ev. lut. a sftului Bartolomeu din Brașovul vechiu. Câteva cuvinte bine alese, rostite cu toată căldura, au însușit pe ascultător față de nobila și indispensabila întreprindere, ce și-a luat-o asupra Reuniunea economică a comitatului Brașovului. A urmat apoi trecerea în revistă a tuturor obiectelor espuse, între care merită considerere mai de aproape următoarele: a) coșnița cuadruplă, construită după sistemul lui Dzirzon; această are mai multe meniri precum e d. e. reunirea stupilor, provederea lor cu regină, înmulțirea măiestrită a stupilor; b) coșnița simplă mobilă sistemul Dzirzon, construită de institutul corecțional din Brașov; această s'a aflat de cea mai corespunzătoare împrejurărilor noastre de aici cu atât mai vârtos, căci institutul amintit construesc astfel de coșnite în aceeași măsură și cu un preț bagatelă (1 fl. 50 cr., pe când la măsură costă 4—5 fl.); c) coșnița de paie cu capac de lemn; cu această coșniță se manipulează pe deasupra, er nu pre din dos ca la cele de sistemul lui Dzirzon; d) mașina de impletit coșnițele memorate sub punctul precedent; această e foarte simplă și după modul, cum s'a arătat impletirea și construirea coșnițelor, este în stare fiecare stupar a-și înmulți coșnițele trebuinciose cu cea mai mare înlesnire; e) coșnița de observare; această merită toată atențiunea mai ales din partea învățătorilor, cari au îndatorirea a observa singuri și a învăța din propria lor observare, er pe lângă aceea a face și pe elevii lor să observe toate acțiunile albinelor pentru întipărirea în memoria a celor ce au a le învăța, și pentru deprinderea la observare cu interes a tot ce se află în jurul lor.

Pentru însemnătatea lucrului imi permit a da aici pe scurt descrierea acestui aparat. O masă de mărime mijlocie, mai mult lungă decât lăță la mijlocul mesii în direcțiune longitudinală se ridică un stelagiu cu două despărțăminte, unul de adrepta, iar altul de a stanga, de o astfel de înălțime și lățime ca să pôtă în căpea în fiecare despărțământ câte trei rame pentru faguri; acest stelagiu este închis de ambele laturi cu câte o ușă de sticlă, carea se aibă atâtea geamuri (ochiuri) câți faguri sunt, pentru înlesnirea observărilor; în afară de aceste uși de sticlă se mai află câte o ușă de scândură, care se deschide numai în timpul observațiilor; de asupra stelagiului, la mijloc, sn mai află un departament închis și plin de rame pentru faguri, care despărțământ se deschide pentru albine numai atunci, când nu vor mai avé albinele de lucru la faguri de dinjos; intrarea albinelor se află la o parte, f) Rota de scos mierea din faguri, — un instrument pe cât de necesar, pe atât și de simplu și ușor de construit, cu ajutorul căruia prin puterea centrifugală se pôte scote mierea foarte curată și frumoasă lipsită de polenul, ce se află în fundul celulelor fagurului; g) Două mașini de fumat pentru manipularea mai ușor cu albinele. h) O presă pentru facerea fagurilor, prin mijlocirea căroră se înlesnesc înmulțirea mierei. i) Trei feluri de miere: miere de flori de teiu, miere de flori de măr și miere de diferite flori. Despre toate obiectele espuse s'au dat explicații și descrieri.

A urmat apoi disertațiunea despre plantele nutritive ale albinelor, ținută de însuși conducătorul albinăritului. S'au înșirat foarte multe plante după timpul înfloririi lor, arătându-se la fie-care valorea sa în privința nutririi albinelor și în privința foloșelor de alte categorii. Reuniunea se va îngriji de a-și procura

semințe de diferite soiuri de plante folositoare albinelor, — membrii Reuniunii cari își pôtă oferi serviciile lor culturii aceloră, să se angajeze a cultiva fie-care câte 20—30 de esemplare din diferite soiuri de plante. S'a adoptat măsura germană pentru construirea coșnițelor în raionul Reuniunii, adecă de 23 $\frac{1}{2}$ cm. S'a mai adoptat sistemul coșnițelor mobile. S'a decis a se procura o presă pentru construirea de faguri măiestriți, cari apoi să se vândă la siguracii membrii pre lângă un preț neînsemnat.

Prânțul comun, arangeat conform programului a fost peacăt să pôte de colegial și amasant.

După masă s'a continuat ședința într-una din salele hotelului, conform deciziunii luate înainte de prânț, aci s'a desbătut despre modul întrebunțării subședinței ministeriale: Reuniunea își va întemeia o stupină, pentru a cărei supraveghere și îngrijire va forma un specialist în albinărit astfel, ca preste iarnă să învețe ceva din măsurit pentru de a putea construi coșnițe er preste veră să manipuleze în stupină cu stupii și să călătorească din comună în comună pentru a ținea prelegeri teoretice și practice din cultura albinelor. D-lu Schmidt, învățător în Prejmer, a cetit elaboratul său despre amețirea albinelor prin ajutorul unei soluțiuni de salpetru. D-lu Zink a vorbit despre reunirea de toamnă a albinelor și despre gratia de despărțire a reginei din o parte a coșniței. D-lu conducător G. Horvath a vorbit apoi despre reunirea albinelor prin amețire, care se pôte întempla numai după ce ne convingem, că nu mai sunt ouă. În fine s'a hotărât a se tipări în broșuri separate toate disertațiunile ținute la Reuniune și apoi a se împărți membrilor. Din partea conducătorului s'a comunicat, cumcă secțiunea albinăritului ține în totă luna (Vineri după prima la 2 ore p. m.) câte o ședință, la care pôte lua parte ori cine voiesce. Ședințele se țin într-una din odăile prăvăliei Müller dela cocoșul alb, din ulița teatrului.

Precum s'a putut vedea din cele premerse, instituția Reuniunii din cestiune este una dintre cele mai bine-făcătoare și ar fi de dorit a se încorpora la densa toți învățătorii cu atât mai vârtos, căci s'a vorbit, că în viitor se vor da tuturor învățătorilor, membri ai reuniunii, câte 2—5 stupi pentru cultivarea lor în interesul promovării albinăritului în școala lor; și nici nu mă îndoiesc despre căldurosa îmbrățigare a acestei instituții din partea învățătorilor. Numai 3 reuniuni există de felul acesta în totă Ungaria (B.-Pesta, Clușiu și Brașov); amândouă cele dinteu sunt foarte bine întocmite și impopulate, să ne silim de a da și noi semne de emulație!!!

Ună nimenea.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. al Gaz. Trans.)

PESTA, 16 Septembrie. — Trenul de persoane dela Zimony s'a lovit er aproape de stațiunea Halas cu trenul de marfă. O persoană, funcționarul de cale ferată Reichl, e mort, er patru sunt răniți de morte. Șapte vagoane de persoane și patru de marfă s'au sfărâmat, vagonul de poștă s'a rupt în patru părți.

VIENA, 16 Septembrie. — Pictorul Canon a fost înmormântat în asistența unui public foarte numeros. Reuniunea artistică din Pesta încă a fost reprezentată.

VARȘOVIA, 16 Septembrie. — Poliția rusă espulsă numeroși streini, între cari 19 Prusieni, 16 Austriaci și 5 Turci.

LONDRA, 16 Septembrie. — Cu privire la cestiunea Carolinelor, intervențiunea Angliei se mărgini în a propune, ca oficiul tribunalului de arbitri să se predea Italiei.

POZSEGA, 16 Septembrie. — Maiestatea Sa plecă după amăzi la Brood, unde va rămâne două ore, și apoi va pleca la Pesta.

DIVERSE.

O pipă sosită la destinația după 20 de ani. — Un libraru din Berlin primi acum câteva zile o frumoasă pipă de spumă de mare, pe care i-o trimisese fratele său. De odată cu această pipă primi și o scrisore explicativă, în această scrisore cel ce i trăsese pipa se scusa, că a întârziat atâta timp pentru a i satisface cererea exprimată de fratele său. Libraru din Berlin, neînțelegând nimic din toate acestea și neaducându-și aminte să fi comandat o pipă de spumă de mare, ceru explicații, care îi și fură date. Acum 20 de ani, fiind la Londra, libraru scrisese fratelui cu ocaziunea srbătorilor Crăciunului, cerându-i să-i trimită o pipă de spumă de mare. Scrisorea, plecată din Londra, se rătăci într-un pachet de cărți privitoare la știința nautică, destinate pentru principele Adalbert, și se duse cu cărțile pentru a rămâne uitată în raftul unei biblioteci. Ea ar fi rămas încă acolo, dacă principele n'ar fi murit, dacă biblioteca s'a n'ar fi fost vândută la licitație și dacă un ofiter de marină, în mâinile căruia căduse cărțile de știința nautică, n'ar fi dat peste scrisore și n'ar fi trăs'o libraru.

**

Dibăcia unui judecător. — Sunt câte-va zile de când dr. William Smith se duse cu calea ferată de la Colchester la Londra. Când, pe la calea jumătate, revizorul trenului făcu revisă, se constată că nu cumj erase bilet. Prin urmare revizorul dădu ordin d'a reclama de la densul după sosirea la Londra, conform regulamentului, prețul încincit al locului. Doctorul refuză să plătescă și directorul căii ferate îi intentă un proces. În fața judecătorului, doctorul se scusă cu lipsa timpului, arătând că ar fi fost chemat telegraficesce la un bolnav la Londra, că ar fi ajuns la gară tocmai în momentul plecării trenului și că prin urmare i-ar fi lipsit timpul să cumpere bilet. Pe când judecătorul vorbea cu alte persoane, prevenitul scose un număr al Gazetei dela Colchester cu data plecării sale. — Domnule doctor, îl întrebă îndată judecătorul, ai dist că ai eșit d'acasă la șese ore dimineața, cum dar i-ai procurat așa de dimineață acest diar? — Eu l'am cuperat la gară. — Prea bine; decă e așa, trebuie să plătesci amenda, fiindcă nu i-ai fi trebuit mai mult timp să cumperi un bilet decât un diar.

**

Din obiceiurile Carolinelor. — Dintr'o monografie asupra insulelor Caroline, de car se vorbește atât de mult de un timp încoco, extragem următoarele privitoare la obiceiurile locuitorilor lor: Poligamia este permisă, și tamolul său șeful unei insule e cu atât mai bine vădit, cu cât are mai multe neveste. Acela din Yap, unul din cele mai populate teritorii, are no. Carolinenii de amândouă sexurile se pôtă divorța. Dacă o femeie măritată e necredincioasă, amantul trebuie se dea ca reparațiune bărbatului un dar de valoare. Dacă darul nu e plăcut, femeia părăsesce domiciliu conjugal. O veduvă cu copii se pôte mărita cu fratele bărbatului. Morții sant aruncați în mare, unde acesta e mai furiosă. Sunt însă și cadavre, cari se păstrează pentru a fi onorate. Atunci ele sunt puse în sicriuri cari rămân în casă. Se fac și bolți de piatră, în cari se depun morții, în aceste bolți se pun și d'ale mănărei pentru hrana morților. Înainte de despărțirea cea vecinică, se acopere cadavrul cu un praf galben: strigăte, plânsete; sunt omeni cari în semn de doliu își taiă părul și barba, ceea ce la ei e un semn de nobleță. O femeie a bărbatului pronunță cu voce tare discursul funebru; ea înșiră virtuțile și calitățile răposatului; ea laudă frumșetea corpului său, nobleța rasei sale, agerimea sa la danț, norocul său la pescuit și valorea sa în lupte. Trista ceremonie se sfirșesce print'un ospț imbelșugat, ba încă așa de imbelșugat, încât este oprit comensilor a mai mânca două zile. Jocurile și plăcerile lor se mărginesc în danț, în inotat, mănuierea lancei și a praștiei. Indigenii se îmbăiază de trei ori pe zi: la răsăritul soarelui, la amăzi și la sfinit. Bărbații și femeile își fac separat băile și nu sunt niciodată cu totul goi. Ei n'au instrumente de musică. Când dăntuesc bărbații, ceea ce ei fac în mod poetic la lumina lunii, voci de femei le servă de orchestră. Ei își agită în cadență capetele, brațele, mâinile și picioarele, dar nici odată nu trec măcar cu o linie de loc în care s'au aședet la începutul balului. Mișcările lor sunt grațioase; ei își împodobesc capetele cu flori, cu pene, cu plante mirositoare; urechile, brațele, degetele cele mari dela picioare, până și gambele sunt împodobite cu inele frumos impletite. Șeful satului are obiceiul de a recompensa pe dăntuitorul cel mai ușor, dându-i câte o bucată de stofă sau alte obiecte. În timp ce bărbații insură jocă, femeile, aședate pe pământ, își balansează corpul inșotându-și mișcările cu un cântec dulce și monoton.

BIBLIOGRAFIA.

»Istoria Limbei și a Literaturii Române» de Ar. Densușianu a apărut de sub tipar, în Tipografia Națională din Iași, strada Vasile Alexandri, în broșură 8-ă 280 pag. — În prefața acestei interesante scrieri autorul dice între altele: »Lipsa totală a unei istorii nu numai a literaturii d'er și a limbei române astfel cum o reclamă timpul, marile inconveniente ce provin de aici atât pentru instrucțiune în special, cât și pentru cunoștința literaturii în general, atât la noi cât și în afara, ne-au îndemnat să, mai bine, ne au forțat să publicăm această scriere.... Înainte de toate ne-am mărginit la cele trei perioade dânteu, adecă până la anul 1860, de o parte pentru că periculul dela acest an încoco, trăind noi în el, este cel mai bine cunoscut, de altă parte, fiind el mai avut ar reclama spațiu și mijloc mai mari... Avem conștiința, că de un lucru ne-am ținut strins pôte, chiar prea strins, și mai ales în partea generală unde cu deosebire făcea trebuință, adecă de a nu vorbi decât pe baza probelor serioase alese și cumpănite, delaturându prin acesta o sumă de păreri mai mult sau mai puțin rătăcite, d'er susținute mereu fiindcă plăcu unora, atloră le conveniau....» Prețul unui exemplar pentru Austro-Ungaria 1 fl. 70 cr., pentru România 4 lei noi.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 15 Septembrie st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	99.70	Bonuri croato-slavone	102.—
Rentă de hârtie 5%	92.65	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	97.75
Imprumutul căilor ferate ungare	148.75	Imprumutul cu premiu ungh.	119.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (1-ma emisiune)	98.40	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (2-a emisiune)	124.—	Renta de hârtie austriacă	82.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (3-a emisiune)	109.25	Renta de arg. austr.	83.70
Bonuri rurale ungare	103.—	Renta de aur austr.	109.90
Bonuri cu cl. de sortare	102.50	Losurile din 1860	139.40
Bonuri rurale Banat-Timiș	103.—	Acțiunile băncii austro-ungare	870.—
Bonuri cu cl. de sortare	101.50	Act. băncii de credit ungh.	290.—
Bonuri rurale transilvane	101.75	Act. băncii de credit austr.	289.40
		Argintul — Galbini	—
		Impărătesc	5.87
		Napoleon-d'ori	9.90
		Mărci 100 imp. germ.	61.30
		Londra 10 Livres sterlinge	125.—

Bursa de București.

Cota oficială dela 12 August st. v. 1885.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	88	89
Renta rom. amort. (5%)	93	93 1/2
convert. (6%)	88	89
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100 1/2	101 1/2
" " (5%)	85 1/2	86 1/2
" " urban (7%)	98 1/4	99 1/4
" " (6%)	91	92
" " (5%)	82 3/4	83 1/2
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
" " Națională		
Aur	10 3/4	11 1/4
Bancnote austriace contra aur	2.02	2.04

Cursul pieței Brașov

din 16 Septembrie st. n. 1885.

Bancnote românești	Cump. 8.84	Vënd. 8.85
Argint românesc	8.75	8.80
Napoleon-d'ori	9.86	9.89
Lire turcesc	11.12	11.20
Imperiali	10.10	10.20
Galbeni	5.82	5.86
Scrisurile fonc. » Albina	100.50	101.—
Ruble Rusesce	123.—	124.—
Discontul	7—10 % pe an.	

Numere singuratică a 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tunceria lui I. Gross.

Iosif Both,

ceasornicar, optician și mecanician

IN BRAȘOVU,

strada poștei Nr. 661.

recomandă depositul său bine asortat de

ceasornice de Helveția, pendule, ceasornice în provas

și de Schwarzwald,

apoi toate produsele optice,

mai cu seamă OCHELARI șlifuiți optic-periscopice de aur, argint, nicel, oțel ș. a.

Se recomandă și la furnisare de

orologie pentru biserici

de construcție excelentă, în fine spre așezarea de telegrafuri de odăi și de legături telefonice

TÖTE REPARATURILE DE RESORTU

se efectuează iute și eștină cu garanția.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. cat. din comuna Ilva-mare pe „Luncă“ afară de comună se escrie concurs până la 20 Septembrie 1885 st. nou cu emolumintele următoare:

a) salariu anual plătit din cassa alodială a comunei Ilva-mare în rate lunare 180 fl.

b) 4 orgii de lemne.

c) quartir liber

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-și așterne rugarea cu toate documentele de cualificație recerute prin lege. Suplicele întrate mai târziu nu se voru primii la acestu senatu.

Din ședința senatului ținută în Ilva-mare.

Ilva-mare, în 30 August 1885.

Președintele

I. Balu.

(3 3)

Secretarul

Constantin,

învățător primar.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teluș-Arad-Budapesta a cailor ferate orientale de stat reg. ungh.

Predeal-Budapesta				Budapesta-Predeal					Teluș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teluș.				
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus		
București	5:00	7:45	—	Viena	—	7:15	—	—	—	Teluș	11:09	—	3:56	Viena	11:00	7:15	—
Predeal	9:45	12:50	—	Budapesta	6:47	1:45	3:15	6:20	8:00	Alba-Iulia	11:46	—	4:27	Budapesta	8:05	1:45	8:00
Timiș	9:47	1:09	—	Szolnok	10:37	3:41	7:25	9:11	11:40	Vintul de jos	12:20	—	4:53	Szolnok	11:02	3:44	11:40
Brașov	10:11	1:40	—	P. Ladány	1:44	5:21	8:27	11:26	2:31	Șibot	12:52	—	5:19	Arad	11:12	4:02	12:00
Feldi	10:44	2:27	—	Oradea mare	5:33	6:41	—	1:28	—	Orăștia	1:19	—	5:41	Glogova	3:37	7:53	5:25
Apatia	6:22	10:51	2:55	Várad-Velence	—	—	9:45	2:00	—	Simeria (Piski)	1:48	—	6:08	Gyorok	4:13	—	6:19
Homorod	7:01	11:18	3:38	Fugyi-Vásárhely	—	—	9:59	2:11	—	Deva	2:35	—	6:39	Pauliș	4:38	—	6:46
Hașfaleu	7:33	11:36	4:17	Mező-Telegd	—	7:14	10:28	2:34	—	Branicica	3:04	—	7:04	Radna-Lipova	4:51	—	7:00
Sighiș	8:01	11:51	4:47	Rév	—	7:42	11:36	3:18	—	Ilia	3:36	—	7:29	Conop	5:10	—	7:23
Elisabetopol	8:45	12:23	5:42	Bratca	—	—	12:10	3:41	—	Garasada	3:50	—	7:41	Soborșin	5:38	—	7:51
Mediaș	10:10	1:19	7:37	Bucia	—	—	12:44	4:01	—	Zam	4:25	—	8:12	Bérsza	5:57	—	8:10
Copșa mică	10:29	1:30	8:01	Ciucia	—	8:31	1:31	4:26	—	Soborșin	5:09	—	8:49	Zam	6:42	—	8:58
Micăsasa	10:39	1:37	8:21	Huedin	—	9:01	2:56	5:08	—	Bérsza	5:56	—	9:29	Gurasada	7:14	—	9:28
Blașu	11:19	2:05	9:05	Stana	—	—	3:29	5:27	—	Conop	6:18	—	9:49	Ilia	7:43	—	9:56
Crăciunel	11:54	2:25	9:43	Aghiriș	—	—	4:0	5:50	—	Radna-Lipova	6:57	6:14	10:23	Ilia	8:01	—	10:17
Teiuș	12:12	2:36	10:02	Ghirb	—	—	4:18	6:02	—	Pauliș	7:12	6:30	10:37	Branicica	8:21	—	10:38
Aiud	12:56	—	6:20	Nedeșdu	—	—	4:33	6:24	—	Gyorok	7:27	6:47	10:52	Deva	8:47	—	11:05
Vintul de sus	1:30	3:13	6:59	Clușu	—	10:01	5:05	6:43	—	Glogova	7:56	7:17	11:18	Simeria (Piski)	9:05	—	11:23
Uióra	1:45	—	7:15	Apahida	12:05	10:16	—	7:03	—	Arad	8:10	7:32	11:32	Orăștia	10:10	—	12:34
Cucerdea	2:11	3:40	7:43	Ghiriș	12:31	—	—	7:26	—	Szolnok	8:39	12:00	4:52	Șibot	10:43	—	12:52
Ghiriș	2:55	4:01	8:29	Cucerdea	2:16	11:24	—	8:51	—	Budapesta	8:16	2:10	8:16	Vintul de jos	11:04	—	1:22
Apahida	3:17	—	8:55	Uióra	3:12	11:43	—	9:31	—	Viena	7:10	—	8:00	Alba-Iulia	11:19	—	1:40
Clușu	3:24	—	9:04	Vintul de sus	3:32	11:45	—	9:43	—	Teluș	—	—	8:00	Budapesta	12:05	—	2:34
Nedeșdu	3:31	4:24	9:12	Aiud	3:41	—	—	9:51	—	Arad-Timiș				Simeria (Piski) Petroșeni			
Ghiriș	4:09	4:49	10:23	Teiuș	3:50	—	—	9:58	—	Arad	6:00	12:55	8:25	Simeria	6:30	11:50	2:23
Apahida	4:09	4:49	10:23	Crăciunel	4:25	12:08	—	10:24	—	Arad nou	6:25	1:21	8:36	Streiu	7:05	12:27	3:00
Clușu	5:36	—	12:52	Aiud	4:50	12:22	—	10:44	—	Németh-Ságh	6:50	1:46	8:54	Hateg	7:53	1:19	3:49
Nedeșdu	5:56	5:56	12:59	Teiuș	5:41	—	—	11:28	—	Vinga	7:19	2:18	9:13	Pui	8:46	2:10	4:40
Blașu	6:08	6:08	—	Crăciunel	6:09	12:57	—	11:44	—	Orczifalva	7:38	2:36	9:25	Crivadia	9:33	2:57	5:28
Nedeșdu	6:29	—	8:34	Blașu	6:40	—	—	12:18	—	Merczifalva	7:56	2:53	9:36	Banița	10:11	3:35	6:07
Ghiriș	6:45	—	8:59	Micăsasa	7:00	—	—	12:36	—	Timiș	8:42	3:40	10:06	Petroșeni	10:43	4:04	6:59
Aghiriș	7:00	—	9:34	Copșa mică	7:00	1:27	—	12:36	—	Timiș-Arad				Petroșeni-Simeria (Piski)			
Stana	7:26	—	10:16	Mediaș	—	1:45	—	1:22	6:01	Timiș	6:07	12:25	5:00	Petroșeni	6:49	9:33	5:28
Huedin	7:48	7:14	11:04	Elisabetopol	—	2:06	—	1:56	6:40	Merczifalva	6:40	1:16	5:50	Banița	7:27	10:14	6:08
Ciucia	8:28	7:43	12:17	Sighiș	—	2:31	—	2:34	7:20	Orczifalva	6:51	1:34	6:07	Crivadia	8:06	10:54	6:45
Bucia	8:47	—	12:47	Hașfaleu	—	2:50	—	3:02	8:01	Vinga	7:08	2:04	6:32	Pui	8:50	11:37	7:35
Bratca	9:06	—	1:21	Homorod	—	3:48	—	4:41	10:05	Németh-Ságh	7:23	2:25	6:53	Hateg	9:31	12:17	8:0
Rév	9:26	8:22	2:05	Agostonfalva	—	4:19	—	5:30	11:02	Arad nou	7:40	2:54	7:24	Streiu	10:16	12:58	8:44
Mező-Telegd	10:01	8:48	3:08	Apatia	—	4:34	—	6:03	11:37	Arad	7:50	3:10	7:40	Simeria	10:53	1:35	9:15
Fugyi-Vásárhely	10:20	—	3:39	Feldi	—	4:53	—	6:35	12:14	Timiș	6:07	12:25	5:00	Petroșeni	6:49	9:33	5:28
Várad-Velinte	10:30	—	3:55	Brașov	—	5:20	—	7:14	1:09	Merczifalva	6:40	1:16	5:50	Banița	7:27	10:14	6:08
Oradia-mare	10:37	9:13	4:03	Timiș	—	5:30	—	—	1:50	Orczifalva	6:51	1:34	6:07	Crivadia	8:06	10:54	6:45
P. Ladány	10:51	9:18	10:37	Predeal	—	6:07	—	—	2:48	Vinga	7:08	2:04	6:32	Pui	8:50	11:37	7:35
Szolnok	12:37	10:31	12:59	București	—	6:32	—	—	3:23	Németh-Ságh	7:23	2:25	6:53	Hateg	9:31	12:17	8:0
Buda-pesta	2:58	12:07	4:45	—	—	7:30	—	—	4:56	Arad nou	7:40	2:54	7:24	Streiu	10:16	12:58	8:44
Viena	6:05	2:10	10:05	—	—	7:30	—	—	4:56	Arad	7:50	3:10	7:40	Simeria	10:53	1:35	9:15
	6:35	2:45	10:50	—	—	11:35	—	—	9:44								

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grase.